

Nõustamine Rootsi haridus- ja tööturusüsteemis

**ACADEMIA lähetusprojekt
14-20. mai, Norrköping**

Kerstin Peterson

[Rootsi nõustamissüsteem]

- Analoozne süsteem kõigis põhjamaades (individuaalne, kõigile tasanditele kättesaadav, läbivaks elemendiks haridusteel ning tööturusüsteemis);
- Nõustamine oluliseks komponendiks n.ö inimese kujunemisel;
- Nõustamine toimub vajadusel alati tihedas koostöös erinevate institutsioonidega, võrgustiku partneritega (kool, tervishoiuasutused, vanemad, tööandjad jne);
- Teenuse kättesaadavus ei ole piiritletud konkreetsete sihtgruppidega. Püütud on luua võimalus kättesaadavuseks kõigile vajajatele.

[Rootsi haridussüsteem I]

- Haridussüsteemis üldisemad eesmärgid seatud valitsuse poolt, tegevuskavad sõltuvad aga maakonna (kohaliku omavalitsuse) ning koolide eelistustest;
- Koolikohustuslik iga 7-16 (võib alustada varem);
- Õppeprogrammid võivad erineda, ent kolm põhikursust on:
  - rootsi keel
  - inglise keel
  - matemaatika
- Kohalikul omavalitsusel kohustus tagada noorele inimesele õppekoht koolis.

[Rootsi haridussüsteem II]

- Haridus on tasuta (v.a ülikoolis, kus tuleb tasuda õppematerjalide ning elamiskulude eest);
- Suur rõhk praktilise kogemuse saamisel – nii praktilised harjutused kui ka n.ö tööpraktikad tööandja juures;
- Suur tähelepanu erivajadustega (õpiraskus, puue) õpilastel;
- Nõustamine oluliseks komponendiks kogu õpingute vältel (koostöös õpilase, vanemate, meditsiinitöötajatega jne);
- Head tingimused hariduse saamiseks loodud ka koolist väljakukkujatele.

[Rootsi haridussüsteemi reform]

2007. aastast jõustub uus süsteem:

- Kursuste hulk väheneb, ent kestus pikeneb;
- Hindama hakatakse ainet tervikuna, mitte konkreetset kursust;
- Vähendatakse vaba-ainete hulka ning järelejäänute seas pööratakse enam rõhku keerukamatele ainetele;
- Suurem rõhk ainete omavahelisel kombineerimisel.

[Nõustamine tööturusüsteemis]

- Töötute nõustamine toimub tööbüroodes;
- Täiskasvanutele (ka töötavatele) loodud eraldi nõustamiskeskused (näiteks Infoteket, Norrköpingis);
- Institutsioonide nimed ning omavaheline paiknevus võivad varieeruda, ent teenuse osutamise põhimõtted on samad;
- Sageli töötavad nõustajad vahetustega mõlemas asutuses (tagab info mitmekesisuse).

[Infoteket]

Üldised põhimõtted:

- S.o täiskasvanuhariduse infokeskus;
- Töö suunatud koolitusala info jagamisele;
- Teenust on õigus saada kõigil, ka välismaalastel;
- Inimeste motiveerimine edulugude kaudu;
- Teenus on tasuta

Iseloomulikud jooned:

- Alguskohaks on kliendi vajadused, huvid, kogemused ja võimalused;
- Neutraalsus ja sõltumatus karjäärinõustamise teenuse pakkumises, hariduse ning kutse andmises;
- Tihe koostöö koostööpartneritega.

Infoteketi teenuse osutamise põhimõtted

- Nõustamist osutatakse ka väljasõiduteenusena;
- Olulisel kohal on motiveerimine ning inspireerimine;
- Tegevus toimub programmide põhiselt, mis on iga aastaaja kohta erinevad;
- Tähelepanu inimeste oskuste tunnustamisel;
- Nõustamine töötab elukestva õppe põhimõtete rakendumise nimel.

Infoteketi poolt pakutavad teenused ja tegevused

- Karjäärinõustamine (üks sessioon tavaliselt ca 1 tund ning selleks eraldi registreeruma ei pea);
- Kutsenõustamine (*vocational guidance*), mille käigus koostatakse õppeplaan;
- Hariduse- ning kutsete alase info jagamine;
- Haridusteemalised infovoldikud;
- Erinevad avalduse vormid (mida on võimalik koha peal täita ning ära saata);
- Selveinfosüsteemid (arvutid, internet).

[Tööbüroo]

Põhifunktsioonid:

- Teenuste osutamine (kokku 9);
- Kontroll töötutoetuse saamise õiguse üle.

Toimimispõhimõtted:

- Töötuks olemise tingimused on aktiivne töotsing (selle mittetäitmisel sanktsioonid);
- Kõikides tööbüroodes 3 osakonda:
  - töövahendus
  - harimine
  - aktiveerimine

Töökohast pakutavad teenused

Töötutele:

- Töövahendus;
- Tööotsingu parandamine;
- Töökoha-alase nõustamise pakkumine (*profession guidance*);
- Harimine, täiendamine;
- Ettevõtluse alustamise toetamine;
- Inimese valmisoleku hindamine tööle asumiseks;
- Töökoha kohandamine.

Tööandjatele:

- Töövahendus
- Tööjõu koolitamine

med huvudgäerna i Stockholm. Ansvaret för Taxi 882 Sverige, Fredrik Scholander, kom efter NT-arkivlar på besök till Norrköping. Han ska då ha haft enklida samtal med äkarna avsett äkare från att preta med pressen.

Vi har slutat
Sedan dess har företaget före detta vd, Gustav Nilsson, fått en tjänst som

i Norrköping vill ingen äkare NT pratat med kommentera vad han heter.

Har äkarna skrivit på nya kontrakt nu?
- Nej inte vad jag vet, men en har dragit tillbaka

- Det vill jag inte säga. Är det hemligt?
- Jag kommenterar inte varken direkt eller verksamhet inom vårt bolag i pressen, jag behöver inte förklara mig mer än så.

trakt i protest mot vd Gustav Nilssons affärer
■ **Äkare frägnätter** också vilka
■ **I mitten av april** hålls konferens i Norrköping, äkare förtydjas att kontakta media

för att förstås att landstingsbussarna i Norrköping ett drögt år
■ **Landstingen** går inte ut endast med information om vem som är ny vd.

Toppbetyg för Norrköpings skolor

NORRKÖPING: Norrköpings skolor får högsta betyg av studievägledare från sex europeiska länder.

- Allt är så rent och snyggt här, säger Maria Garcia, från Spanien.
Hon plockar upp en saltströare från matsalsbordet framför sig och förklarar:
- Den här skulle inte finnas kvar i fem minuter på min skola. Vi har sett att eleverna uppför sig bättre här och respekterar skolans material.

Imponerade
Under sju dagar har elva studievägledare från sex länder besökt Norrköpings skolor. De är mycket imponerade av det svenska skolsystemet. För andra året i rad har några studievägledare från Norrköpings skolor arbetat med att arrangera och genomföra ett veckolångt schema för elva europeiska kollegor.
- Eleverna visar definitivt mer respekt för lärarna

här och hela skolsystemet är helt annorlunda, säger Martin McLaughlin från Nordirland. Det verkar som om eleverna här trivs bättre i skolan. Vi har nyligen börjat ta tag i sociala problem som ni i Sverige har arbetat länge med.

- Här är skolmiljön anpassad för barn och det känns nästan som hemma hos någon, säger Kerstin Peterson från Estland. I Estland är salarna så stora, tråkiga och sterila.
- Det ger oss huvudvärk att vi måste skriva både positiva och negativa intryck i våra rapporter från resan, skattar hon. Vi pratade om det i går. Vi hittar inget direkt negativt. Ett pyttelitet minus är att lärarna försöker hitta platser åt gymnastiser, som arbetar på egen hand med projekt.

Det borde de bli själva. Maria Garcia tycker att studievägledarens yrkesroll är tydligare här än i Spanien.
- På min skola kommer eleverna till mig om de behöver en väckelse eller en tampong. Det har ni skolskötterskan till.

"En andra chans"
- Det är fantastiskt att man kan välja att studera musik i gymnasiet men ändå ha möjlighet att läsa vidare till läkare, fortsätter hon. Eleverna får alltid en andra chans.
- Ja, till och med vuxna kan läsa in viktiga ämnen här, avbryter Kerstin Petersen.
Deltagarna är överens om att det blir svårt att förändra arbetssättet på hemmaplan.
- Det blir i de små bussen, säger Martin McLaughlin.
- Jag ska försöka inspirera arbetsgruppen jag ingår i, säger Maria Garcia. Och möjligheten till utbyte på annan europeisk ort finns även för de svenska kollegerna.
- Jag har varit på Island i år, säger Tommy Ripmarcken från Ljurskolan.
- Annars är vi svenskar rätt dilliga på att nyttja sådana här möjligheter, säger Poo Malmgren från Mostorpskolan.

JENNY NILSSON
011-200 000
jenny.nilsson@nt.se

FAKTA Academia
■ **I det europeiska** Leonardoda Vinci-projektet Academia studerar studie- och yrkesvägledare varandras yrkesroller. Projektprövet är engelska.
■ **I Norrköping** har besökarna guidats på flera grund- och gymnasieskolor, Campus, Marieborgs folkhögskola, Adfektformidlingen och Infoteket.
■ **Avsett tid** att smälta intrycken och samtala om yrkesrollen har också funnits.

Golfbanan i Arkösund närmare byggstart

ARKÖSUND ... ningen vid ogräsbekämpade vägen mellan Arkösund och Arkösund. Det finns ett område Meinbart Hjelm, tidigare

[Aitäh kuulamast!]

Kerstin.Peterson@sm.ee